Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Demosthenis Orationes Olynthiacae Tres

Demosthenes

Coloniae Agrippinae, 1622

ΑΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΟΕ, Α

urn:nbn:de:bsz:31-118033

Visual Library

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ πρώτου λόγου.

Ὄλυνθος ἦν πόλις ἐπὶ θράκης, ἑλληνικὴ δ' αὕτη· τῶν οἰκούντων τὸ γένος ἀπὸ χαλκίδος τῆς ἐν εὐβοίᾳ. ἡ δὲ χαλκὶς ἀθηναίων ἄποικος. πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἔνδοξοι τῆς ὀλύνθου. ἀθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν, ἄρχουσι τῶν ἑλλήνων τὸ παλαιόν, καὶ αὖθις λακεδαιμονίοις. χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων ὑπερεῖχεν. ἦν γὰρ ἐπὶ θράκης πολύ τι γένος χαλκιδικόν. φιλίππῳ δὲ τῷ μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν, οἱ ὀλύνθιοι ποιησάμενοι, καὶ πολεμοῦντες μετ' αὐτοῦ πρὸς ἀθηναίους τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ τοῦτο μὲν, ἀνθεμοῦντα παρὰ τοῦ μακεδόνος εἰληφότες πόλιν ἀμφισβητήσιμον μακεδόσι καὶ ὀλυνθίοις, τοῦτο δὲ, ποτίδαιαν, ἣν ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ φίλιππος ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν, οὐ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην. ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτόν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς ἀθηναίους, κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦτο παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς φίλιππον· συνετέθειντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς ἀθη-

ναίους, κἂν ἄλλο τι δόξῃ, κοινῇ πείσασθαι. ὁ δὲ φίλιππος πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβὼν ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις, πόλεμον ἐπήνεγκεν. οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις ἐς ἀθήνας περὶ βοηθείας· οἷς ὁ δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς ὀλυνθίοις. καὶ φησὶ τὴν ὀλυνθίων σωτηρίαν ἀσφάλειαν τῶν ἀθηναίων εἶναι. σωζομένων γὰρ τῶν ὀλυνθίων οὐδέποτε ἥξειν εἰς τὴν ἀττικὴν φίλιππον, ἀλλὰ τοῖς ἀθηναίοις ἐξουσίαν ἔσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν μακεδονίαν, κἀκεῖ ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον, εἰ δὲ ὑπὸ φιλίππου γένηται ἡ πόλις αὐτῇ, ἀνεῷχθαι τὴν ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ. φησὶ δὲ δυσμάχητον εἶναι τὸν φίλιππον, οὐχ ὡς ὑπείληπται, θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς ἀθηναίους. διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων ποιῆσαι αὐτὰ στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν, καὶ τὸ ἔθος οὐ πρόδηλον ὂν ᾧ ἐχρῶντο οἱ ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. οὐκ ὄντος τὸ παλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἰκρίων, καὶ πάντων καταλαμβάνειν τόπον σπευδόντων, πληγαί τε ἐγίνοντο, καί που καὶ τραύματα. τοῦτο κωλῦσαι βουληθέντες οἱ προεστῶτες τῶν ἀθηναίων, ὠνητοὺς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους. καὶ ἕκαστον ἔδει διδόναι δύο ὀβολούς,

λειβω
σπενδω εισω · εσπεισα

Ἐπιβερεα.

καὶ καταβαλόντα θέαν ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν οἱ πένη-
τες διὰ ἀναλώματα λυπεῖσθαι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβά-
νειν ἕκαστον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολοὺς. ἐντεῦθεν μὲν οὖν
τὸ ἔθος ἤρξατο· προῆλθε δὲ εἰς τοσοῦτον, ὥστε οὐκ εἰς τοῦ-
το μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ ἁπλῶς πάντα τὰ δημόσια
χρήματα διενέμοντο· ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας ὀκνηροὶ
κατέστησαν. πάλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι, μισθὸν
παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον. τότε δὲ ἐν ταῖς θεωρίαις,
καὶ ταῖς ἑορταῖς οἴκοι μένοντες, διενέμοντο τὰ χρήμα-
τα. Οὐκ ἔτι οὖν ἤθελον ἐξιέναι, καὶ κινδυνεύειν· ἀλλὰ καὶ
νόμον ἔθεντο περὶ τῶν θεωρικῶν τούτων χρημάτων. θά-
νατον ἀπειλοῦντα τῷ γράψαντι μεταθεῖναι ταῦτα εἰς
τὴν ἀρχαίαν τάξιν, καὶ γενέσθαι στρατιωτικά. διὸ ὁ δη-
μοσθένης εὐλαβῶς ἅπτεται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς·
καὶ ὑπερωτήσας ἑαυτόν, ὅτι σὺ γράφεις ταῦτα εἶναι στρα-
τιωτικά; ἐπιφέρει, μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. τοσαῦτα μὲν
περὶ τῶν θεωρικῶν διείλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτι-
κῆς δυνάμεως ἀξιῶν, αὐτοὺς στρατεύεσθαι, καὶ μὴ διὰ
ξένων, ὥσπερ εἰώθεσαν, ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν. τοῦτο
γὰρ αἴτιον εἶναι ἔφη τοῦ τὰ πράγματα
ἀπόλλυσθαι.

Demosthenis athenienses

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

oratoris olynthiaca prima

ῥήτορος Ὀλυνθιακὸς λόγος

oratio

πρῶτος.

Ἀντὶ πολλῶν ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων, ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. Ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. Οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν. ὥστε ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι. Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονονουχὶ λέγει, φωνὴν ἀφιείς ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε. Ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά.

Ἔστι δὴ τά γ' ἐμοὶ δοκοῦντα. ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην. ὅπως ἐνθένδε βοηθήσητε· καὶ μὴ πάθητε ταὐτὸν, ὅπερ καὶ πρότερον· πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις ταῦτ' ἐρεῖ, καὶ

παρέ-

incipit primā oratiōnē

prosodia, a πρὸς et ᾠδή.

delibero
σκοπέω· ηθω ἐσκοπικα.
vide Episcopus.

primū refutat
2 Conatur persuadere atheniēs: ut ferant auxiliū olyn:

δ. δύσμαχος quid difficulter vincitur.

δηλοω manifesto
δοξα gloria
μερος, μερεος μερους · 2 decl: pars
χωρα · ας·
ισαβι · ιδω vel ιδομαι
Τυραννις, πατρις · ιδος

dicit propinquū bellū gessistis, nunc gerite.

aorist: 1 pas:
γινωσκω γινωσμαι εγγνωκα

παρεῖναι τοῖς πράγμασιν. ὡς ἐστὶ μάλιστα τοῦτο δέος,
μὴ πανοῦργος ὢν, καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι
χρῆσθαι, τὰ μὲν εἴκων ἡνίκ' ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν
(ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο) τὰ δ' ἡμᾶς δια-
βάλλων, καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν τρέψηται, καὶ
παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιεικῶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦθ' ὅ-
περ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν φιλίππου πραγμάτων, καὶ
βέλτιστον ὑμῖν. τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον, ἕνα ὄντα
κύριον, καὶ ῥητῶν, καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν,
καὶ δεσπότην, καὶ ταμίαν, καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖ-
ναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου τα-
χὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι, πολλῷ προέχει· πρὸς
δὲ τὰς καταλλαγὰς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἄσ-
μενος πρὸς ὀλυνθίους, ἐναντίως ἔχει. δῆλον γάρ ἐστι
τοῖς ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης, οὐδ' ὑπὲρ μέρους
χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀναστάσεως, καὶ ἀνδραπο-
δισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσασιν, ἅ τ' ἀμφιπολιτῶν
ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ πυδ-
ναίων τοὺς ὑποδεξαμένους. καὶ ὅλως ἄπιστον, οἶμαι, ταῖς
πολιτείαις ἡ τυραννὶς, ἄλλως τε, κἂν ὅμορον χώραν
ἔχωσι.

Ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ

ἀλλ' ἃ προσήκει πάντα ἐνθυμουμένους, φημὶ δεῖν ἐθελῆσαι, καὶ παροξυνθῆναι, καὶ τῷ πολέμῳ προσέχειν, εἴπερ ποτὲ καὶ νῦν, χρήματα εἰσφέροντας προθύμως, καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας, καὶ μηδὲν ἐλλείποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος, οὐδὲ σκῆψις ἔθ' ὑμῖν, τοῦ μὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν, ὑπολείπεται. νυνὶ γὰρ ὃ πάντες ἐθρυλεῖτε, ὡς ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖ φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόματον. καὶ ταῦτα, ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνείλοντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι, καὶ μέχρι του ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως. ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν πρὸς αὑτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς, ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν, ἔχειν.

Οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖναι· οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν, ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πεπόνθατε. εἰ γὰρ, ὅθ' ἥκομεν εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες, καὶ παρῆσαν ἀμφιπολιτῶν ἱέραξ καὶ στρατοκλῆς, ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες ὑμᾶς ἐκπλεῖν, καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς καὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν, ἥνπερ ὑπὲρ τῆς εὐβοέων σωτηρίας, εἴχετ' ἂν ἀμφίπολιν τότε, καὶ πάντων τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων. καὶ πάλιν ἡνίκα πύδνα, ποτίδαια, μεθώνη, πα-

γασαὶ,

γασαι, τ' ἄλλα, (ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίβω) πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων ἑνὶ τῷ πρώτῳ προθύμως, καὶ ὡς προσῆκεν, ἐβοηθήσαμεν αὐτοὶ, ῥᾴονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ φιλίππῳ. νῦν δὲ, τὸ μὲν παρὸν ἀεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματα οἰόμενοι σχήσειν καλῶς, καὶ ηὐξήσαμεν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, φίλιππον ἡμεῖς, καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον, ἡλίκος οὐδείς πω βασιλεὺς γέγονε μακεδονίας· νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει. τίς; οὗτος, ὁ τῶν ὀλυνθίων αὐτόματος τῇ πόλει, ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν προτέρων ἐκείνων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δίκαιος λογιστὴς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένων καταστὰς, καίπερ οὐκ ἐχόντων, ὡς δεῖ, πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν, εἰκότως. τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον, τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείη δικαίως· τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι, πεφηνέναι τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίρροπον, ἂν βουλόμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἔγωγε θείην. ἀλλ', οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν, ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως. ἂν μὲν γὰρ ὅσα ἄν τις λάβῃ καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν. ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ, συνανάλωσε καὶ τὸ μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως, οἱ μὴ

χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, οὐδ᾽ εἰ συνέβη τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστὸν, μνημονεύουσι· πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν, ἕκαστον τῶν προϋπαρξάντων ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται· διὸ καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, φροντίσαι, ἵνα ταῦτ᾽ ἐπανορθωσάμενοι, τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτριψώμεθα.

Εἰ δὲ προησόμεθα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, εἶτ᾽ ὄλυνθον ἐκεῖνος καταστρέψεται, φρασάτω τις ἐμοὶ, τί τὸ κωλῦον ἔτ᾽ αὐτὸν ἔσται, βαδίζειν ὅποι βούλεται; ἆρ᾽ ἀναλογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον, δι᾽ ὃν μέγας γέγονεν, ἀσθενὴς ὢν τὸ κατ᾽ ἀρχὰς, φίλιππος; τὸ πρῶτον ἀμφίπολιν λαβὼν, μετὰ ταῦτα πύδναν, πάλιν ποτίδαιαν, μεθώνην αὖθις, εἶτα θετταλίας ἐπέβη, μετὰ ταῦτα φερὰς, παγασὰς, μαγνησίαν, πάνθ᾽ ὃν ἐβούλετο εὐτρεπίσας τρόπον, ᾤχετ᾽ εἰς θρᾴκην. εἶτ᾽ ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βασιλέων ἠσθένησε. πάλιν ῥᾴσας, οὐκ ἐπὶ τὸ ῥαθυμεῖν ἀπέκλινεν, ἀλλ᾽ εὐθὺς ὀλυνθίοις ἐπεχείρησε· τὰς δ᾽ ἐπ᾽ ἰλλυριοὺς, καὶ παίονας αὐτοῦ καὶ πρὸς ἀρύββαν, καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι, παραλείπω στρατείας. τί οὖν, τις ἂν εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; ἵνα γνῶτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθε ἀμφό-

τερα

προπεμφ[illegible] δώρημα

1 Febr. V. M.

quēadmodū

obiectio

φοβερὰ· καὶ τὸ προΐεσθαι καθ' ἕκαστον ἀεί τι τῶν πραγμάτων, ὡς ἀλυσιτελές· καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην, ᾗ πρὸς ἅπαντας χρῆται, καὶ συζῇ Φίλιππος· ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις, ἡσυχίαν σχήσει. εἰ δ' ὁ μέν, ὡς ἀεί τι μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν, ἐγνωκὼς ἔσται· ὑμεῖς δ', ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον ἐρρωμένως τῶν πραγμάτων, σκοπεῖσθε εἰς τίποτε ἐλπὶς ταῦτα τελευτῆσαι.

Πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν; ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥαδίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις, μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον, ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν. οὕτω καὶ ἡμεῖς ἂν ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐρρᾳθυμηκότες, καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες, πολλὰ καὶ χαλεπά, ὧν οὐκ ἠβουλόμεθα, ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν, ἴσως φήσαι τις, ἂν ῥάδιον καὶ παντὸς εἶναι· τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων, ὅ,τι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλου. ἐγὼ δ' οὐκ ἀγνοῶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ' ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἄντι μὴ κατὰ γνώ-

μην

μῶν ἔχειν. οὐ μὴν οἶμαί γε δεῖν, τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι, περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι.

Φημὶ δή, διχῇ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν, καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις. εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγωρήσετε, ὀκνῶ μὴ μάταιος ὑμῖν ἡ στρατεία γένηται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων, ὑπομείνας τοῦτο, Ὄλυνθον παραστήσεται, ῥᾳδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται· εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὄλυνθον, ἀκινδύνως ὁρῶν ἔχοντα τὰ οἴκοι, προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, καὶ περιέσται τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῇ τὴν βοήθειαν εἶναι.

Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γιγνώσκω. περὶ δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά. ταῦτα δὲ ὑμεῖς οὕτως, ὡς βούλεσθε, λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου, εἰ δὲ μή, προσδεῖ· μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. τί οὖν ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι

στρα-

στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι, καὶ ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά. καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι, τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν, καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. ὑμεῖς δ' οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς. ἔστι δὴ λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέῃ, πολλά· ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων, οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἕλεσθε, ὅστις ὑμῖν ἂν συμφέρειν δοκῇ· καὶ ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.

Ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι, τὰ πράγματα, ἐν ᾧ καθέστηκε νυνὶ τὰ φιλίππου. οὔτε γὰρ ὡς δοκεῖ, καὶ φήσειέ τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐπρεπῶς, οὐδ' ἂν ὡς κάλλιστα, αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχει· οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν ᾠήθη δεήσειν αὐτόν. ἀλλ' ὡς ἐπιὼν ἅπαντα, τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρήσεσθαι, κᾆτα διέψευσται. τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρὰ γνώμην γεγονός, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει. εἶτα τὰ τῶν θετταλῶν. ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δήπου φύσει, καὶ ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις· κομιδῇ δ' ὥσπερ ἦν, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ. καὶ γὰρ παγασὰς ἀπαιτεῖν αὐτὸν εἰσὶν ἐψηφισμένοι. καὶ μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν· ἤκουον δ' ἔγωγέ τινων, ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας, καὶ τὰς ἀγορὰς ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι. τὰ

γὰρ

γὰρ κοινὰ τὴν θετταλῶν, ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ φίλιππον λαμβάνειν. ἂν δὲ τούτων ἀποστερηθῇ τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ, τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. ἀλλὰ μὲν τόν γε παίονα, καὶ τὸν ἰλλυριὸν, καὶ ἁπλῶς τούτους ἅπαντας ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἥδιον ἂν, καὶ ἐλευθέρους, ἢ δούλους εἶναι. καὶ γὰρ ἀήθεις τοῦ κατακούειν τινός εἰσι. καὶ ἄνθρωπος ὑβριστὴς, ὥς φασι. καὶ μὰ δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως. Τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται· διόπερ πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ, τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι.

Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου, καιρὸν ἡμέτερον νομίσαντας, ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα, καὶ πρεσβευομένους ἐφ' ἃ δεῖ, καὶ στρατευομένους αὐτοὺς, καὶ παροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λογιζομένους, εἰ φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν, καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοίμως ἐφ' ἡμᾶς ἐλθεῖν; εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μηδ' ἃ πάθοιτ' ἂν, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε; ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἵρεσίς ἐστιν ὑμῖν, πότερον ὑμᾶς ἐκεῖ χρὴ πο-

λεμεῖν

quis scit futura

οἴομαι per: οἶμαι

Τολμάω ηδω.
λανθάνω ηδω
ἄ[ει]ρεω ηδω.

male affecis
res domestica
sixtia

Pater noster qui es in coelis
Sanctificetur r

Pater noster qui es in coelis
Sanctificetur [illegible]

λεμεῖν, ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχῃ τὰ τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε, καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς καρπούμενοι. ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐτὸν ἐπικωλύσει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως. ἀλλὰ Φωκεῖς; οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τε ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσητε ὑμεῖς. ἢ ἄλλος τις; ἀλλ' ὦ τᾶν οὐχὶ βουλήσεται. τῶν ἀτοπωτάτων μὲν τ' ἂν εἴη, εἰ ἃ νῦν ἄνοιαν ὀφλισκάνων ὅμως ἐκλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεὶς μὴ πράξειε.

Ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ τὰ διάφορα, ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι, καὶ ὅσα ἀνάγκη, στρατοπέδῳ χρωμένους, τῶν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ πολεμίου λέγω, πλέον ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν, ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον δεδαπάνηται. εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἥξει; πόσα χρὴ νομίσαι ζημιωθήσεσθαι; καὶ πρόσεστι ἡ ὕβρις, καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας, τοῖς γε σώφροσι.

Πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας, ἅπαντας βοηθεῖν,

καὶ

καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον. τοὺς μὲν εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν, ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι, μικρὰ ἀναλίσκοντες, τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς: τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ τοῦ φιλίππου χώρᾳ κτησάμενοι, φοβεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίου γένωνται· τοὺς δὲ λέγοντας, ἵν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὔθυναι ῥᾴδιαι γένωνται· ὡς ὁποῖ' ἄττ' ἂν ὑμᾶς περιστῇ τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσεσθαι. χρηστὰ δ' εἴη, παντὸς εἵνεκα.

(∵)

πρεσβεύω fungor legatione

βοηθέω auxilium fero

ἔξοδος exitus

θάρσος, εος fiducia θαρσέω. θαρσοῦς et

ἐκ θαρσαλέος

θρασεῖς audaces

δείκνυμι· δείξω δέδειχα δείκνυμαι
vel demonst.

σθένω valeo, ἀσθενής infirmus.

proponit Atheniensibus benevolentiam deorum